

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Ивнф

І. Сташевська

“ 27 ” 08 ” 2019 року

ПСИХОЛОГІЯ

Робоча програма навчальної дисципліни

Освітньо-професійна програма

Менеджмент культури та соціальний маркетинг

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Факультет	культурології

Харків, 2019 рік

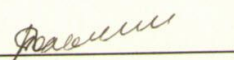
Робоча програма «Психологія (особистості, соціальна)» для студентів першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності.

Мова навчання — українська

Розробник: Т. Перевозна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології

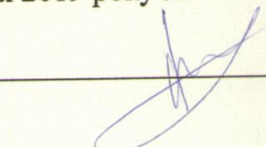
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол від «15» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри А. Большакова

Схвалено радою факультету культурології

Протокол від «27» серпня 2019 року № 1

Голова ради факультету О. Кравченко

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u> ————— (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Напрямок підготовки <u>028 Менеджмент соціокультурної діяльності</u> ————— (шифр і назва)		
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>курсова робота або аналоги</i> (назва)	Спеціальність (освітня програма) <u>028 Менеджмент соціокультурної діяльності</u>	Рік підготовки:	
		1-й	
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 4	Ступінь: Бакалавр	Лекції	
		28 год.	
		Практичні, семінарські	
		23 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		99 год.	
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік 1 сем.			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 3 / 4

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Психологія (особистості, соціальна)» – навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень психологічної науки посилює теоретичну та практичну професійну підготовку бакалаврів з менеджменту соціокультурної діяльності.

Мета: ознайомлення студентів з теоретичними засадами, методологією, технологіями та сучасною проблематикою психології особистості та соціальної психології.

Завдання:

- розвиток у студентів зацікавленості щодо психології та створення мотивації вивчення циклу психологічних дисциплін протягом навчання за спеціальністю;
- формування у студентів системи уявлень про психологічну науку її місце в системі інших наук, структури та призначення;
- розкриття основних підходів до визначення предмету психології;
- ознайомлення студентів з основними напрямками сучасної психології;
- ознайомлення з основними сферами здійснення практичної психологічної діяльності та етичними вимогами щодо її здійснення.

У відповідності до Освітньої програми навчальна дисципліна формує наступні компетентності та результати навчання:

а) компетентності:

Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 11. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p>
Фахові компетентності	<p>ФК1. Здатність опановувати сучасні теорії та моделі управління</p> <p>ФК3. Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, психологічні, технологічні особливості динаміки соціокультурної сфери.</p> <p>ФК16. Здатність оцінювати професійні якості співробітників та стимулювати їх професійний розвиток.</p> <p>ФК18. Здатність здійснювати ефективні комунікації та розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності.</p> <p>ФК19. Використовувати сучасні методи виявлення та аналізу соціокультурних потреб споживачів культурних товарів та послуг.</p>

• б) результати навчання:

	1. Застосовувати навички критичного мислення у практичній діяльності.
--	---

	<p>2. Проявляти самостійність суджень та самокритичність у процесі обговорення професійних питань, уміти аргументовано вести дискусію..</p> <p>3. Мати концептуальні та методологічні знання із соціальних та культурологічних аспектів суспільної динаміки, а також навички їх практичного використання у професійній діяльності.</p> <p>9. Добирати та використовувати науково та практично випробуваний інструментарій аналізу та оцінювання сучасної соціокультурної ситуації та тенденцій її зміни.</p> <p>17. Критично аналізувати власний досвід, виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність</p> <p>22. Здійснювати розподіл повноважень і відповідальності на основі їх делегування.</p> <p>23. Застосувати сучасні технології управління людськими ресурсами та створення професійних команд.</p> <p>24. Виявляти, аналізувати, класифікувати соціокультурні потреби людини, суспільних груп та спільнот.</p>
--	---

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- Об'єкт, предмет, структуру психології особистості.
- Історію вивчення особистості.
- Основні концепції та теоретичні передумови сучасного стану психології особистості.
- Об'єкт, предмет, структуру соціальної психології.
- Історію вивчення феноменів соціальної психології.
- Основні концепції та теоретичні передумови сучасного стану соціальної психології.
- Психологічні типи психологічної допомоги людині при виникненні особистісних проблем.

Уміти:

- Використовувати психологічні знання про закономірності особистісного функціонування.
- Аналізувати психічні явища з точки зору їх специфіки, умов виникнення та можливостей керування.
- Знаходити взаємозв'язок між психічними станами людини умовами, зовнішніми та внутрішніми, людського існування.
- Самостійно проводити аналіз з використанням відповідних процедур, прийомів та технік.
- Об'єктивно оцінювати результативність власної роботи.
- Використовувати теоретичні відомості для аналізу в конкретних ситуаціях взаємодії.
- Будувати ділове спілкування з урахуванням відповідних знань.
- Свідомо будувати стиль спілкування в різноманітних життєвих ситуаціях.

Мати навички:

- Визначення внеску провідних дослідників у сучасний стан психології особистості.
- Самостійної роботи з першоджерелами.
- Використовування адекватних процедур та технік впливу в діяльності соціального педагога.
- Оцінки власної ефективності.
- Запобігання непродуктивним формам комунікації.
- Ефективного використання навичок спілкування.
- Протидії маніпулятивним технологіям.
- Професійної поведінки в конфліктних ситуаціях.

- Реалізації асертивної поведінки.

Критерії оцінювання результатів навчання:

«Відмінно», оцінка ЕСТ8 «А», 90 – 100 балів. Студент засвоїв матеріал в повному обсязі та вміє його застосовувати для вирішення практичних питань. Володіє термінами, логічно та послідовно викладає матеріал.

«Добре», оцінка ЕСТ8 «В», 82 – 89 балів. Студент достатньо повно володіє змістом дисципліни, але допускає окремі помилки при логічному викладенні матеріалу, що, тим не менш, дозволяє вільно користуватися надбаними навичками на практиці, приймати відповідні рішення.

«Добре», оцінка ЕСТ8 «С», 74 – 81 бал. Студент засвоїв основну частину теоретичного змісту дисципліни, але робить окремі помилки в викладенні матеріалу, в змісті теорії, окремих термінів. Завдання-рішення приймаються з незначними помилками.

«Задовільно», оцінка ЕСТ8 «Д», 64 – 73 бали. Студент засвоїв теоретичний матеріал, але має неточності в розумінні окремих тем та питань, що ускладнює йому пошук вірних відповідей при прийнятті рішень-завдань. Допускає окремі помилки у визначенні термінів.

«Задовільно», оцінка ЕСТ8 «Е», 60 – 63 бали. Студент не в повному обсязі засвоїв теоретичний матеріал, має складності з його практичним застосуванням, робить окремі помилки у викладенні базового матеріалу, у визначенні термінів. Але прийняття рішень здійснює у вірному напрямку, з окремими помилками.

«Незадовільно з можливістю повторного складання», оцінка ЕСТ8 «РХ», 35 – 59 балів. Студент засвоїв половину теоретичного матеріалу, набув окремі навички його практичного застосування, але не достатньо для прийняття відповідних рішень з поставлених перед ним питань, робить помилки в термінах.

«Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни», оцінка ЕСТ8 «Р», 0 - 34 бали. Студент засвоїв значно менше половини теоретичного матеріалу, не має навичок його практичного застосування за відсутністю відповідних знань.

Засоби діагностики результатів навчання:

Засобом оцінювання результатів навчання є результати виконання практичних завдань, відповідей на семінарах, реферати, презентації та відповідь на екзамені.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Становлення психології особистості в ХХ сторіччі

Тема 1. Поняття особистості у психології.

Життєві уявлення про особистість та їх обмеження. Поняття: людина, індивід, індивідуальність, особистість. Особистість як продукт суспільно-історичного та онтогенетичного розвитку. Соціальні та економічні передумови особистісної форми поведінки. Поняття про науку і психологію особистості. Гармонійний та конфліктний типи особистості. Особистість у перехідний період. Проблеми виховання особистості у сучасних умовах та література як форми засвоєння особистістю способу індивідуального життя.

Тема 2. Поняття «теорії особистості».

Тема 3. Психоаналіз: загальні концепції та принципи.

Інстинкти: рушійні сили поведінки. Розвиток особистості: психо-сексуальні стадії розвитку. Психоаналітична терапія.

Тема 4. Класичний біхевіоризм.

Теорія оперантного навчання Б.Ф.Скінера. Відкрита поведінка як єдиний об'єкт наукової психології. Респондентна та оперантна поведінка. Режимы підкріплення.

Тема 5. Гуманістичний напрямок у теоріях особистості.

Абрахам Маслоу: Гуманістична теорія особистості. Основні принципи теорії. Мотивація: ієрархія потреб. Дефіцитарна мотивація та мотивація зростання.

Тема 6. Вітчизняні теорії особистості.

Теорія особистості О.М. Леонтєва: діяльність – основа особистості. Поняття «спрямованість». Особистісний смисл. Л.С.Виготський: Культурно-історична теорія психіки та особистості. Основні положення та принципи. С.Л.Рубинштейн: особистість як основа, що інтегрує усі психологічні процеси, властивості та стани індивіда. Вчинок як одиниця поведінки особистості. Структура особистості: потреби, характер, ідеал.

Розділ 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей.**Тема 7.** Місце соціальної психології в системі наукових знань.

Предмет соціальної психології. Взаємозв'язок соціальної психології з іншими науками. Проблеми та задачі соціальної психології в сучасних умовах розвитку суспільства. Методологія наукового дослідження в соціальній психології.

Тема 8. Загальна характеристика соціально-психологічних явищ та процесів. Суспільні відносини та міжособові відносини.

Визначна роль суспільних відносин для розвитку індивідуальної свідомості. Соціальна роль як необхідний вид соціальної діяльності – спосіб поведінки особистості, що визначає її в системі суспільних відносин. Виникнення міжособових відносин в середині системи суспільних відносин як форма їх прояву. Емоційна основа міжособистісних відносин.

Тема 9. Комунікативна складова спілкування.

Спілкування як реалізація суспільних і міжособистісних відношень. Перцептивний, комунікативний та інтерактивний бік спілкування. Комунікативний бік спілкування – спілкування як обмін інформацією, розвиток інформації в ході її «руху»; активна позиція партнерів у комунікативному процесі. Види комунікації. Вербальна комунікація. Значення комунікативних властивостей людської мови. Основні види невербальної комунікації.

Тема 10. Спілкування як взаємодія (інтерактивна сторона спілкування).

Спілкування як обмін діями. Проблема інтеракції людей в соціальній психології. Компоненти процесу взаємодії. Види взаємодії. Проблеми кооперації і конфлікту в соціальній психології. Психологічний зміст побудови єдиної стратегії взаємодії між її учасниками.

Тема 11 Соціальна перцепція в процесі спілкування.

Спілкування як взаємопізнання людей. Роль міжособистісного сприйняття в процесі спілкування. Механізми і ефекти сприйняття. Зміст і звчання процесу стереотипізації. Емоційна сторона міжособистісного сприйняття, явище міжособистісної атракції. Симпатія, дружба любов як різні рівні атракції.

Тема 12. Психологія малих груп.

Проблема групи в соціальній психології. Поняттєвий апарат для описування структури групи в соціальній психології. Класифікація груп. Основні психологічні характеристики структури групи. Значення різних типів груп для детермінації поведінки індивіда.

Тема 13. Динаміка малої групи.

До процесів групової динаміки відносять: процеси утворення групи, динаміка розвитку групи, процеси лідерства, груповий тиск, прийняття групового рішення, соціально-психологічний клімат, групова згуртованість, сумісність, груповий дух. Головні фактори згуртованості: мотиваційна основа, спонукальні характеристики групи, очікування позитивних наслідків, суб'єктивний еталон. В процесі розвитку групи формуються групові цінності та норми.

Тема 14. Психологія великих соціальних груп.

Проблематика психології великих соціальних груп. Стійкі соціальні групи в системі суспільних відношень. Психологія класів, соціальних верств. Вплив великих соціальних груп на змістовну сторону цінностей і потреб індивіда. Соціальний характер, звички, традиції та образ життя.

3. Структура навчальної дисципліни

№ п / п	Назва розділу, теми	Усього годин	Лекцій	Семін. занятя	Практ. занятя	Сам. Роб.	Форми конгр.
1	2	3	4	5	6	7	8
Розділ 1.							
Становлення психології особистості в ХХ сторіччі.							
1.	Поняття особистості у психології.	11	2		4	5	
2.	Поняття «теорії особистості».	2	2				
3.	Психоаналіз: загальні концепції та принципи.	11	2		4	5	
4.	Класичний біхевіоризм	7	2			5	
5.	Гуманістичний напрямок теоріях особистості.	11	2		3	5	
6.	Вітчизняні теорії особистості.	7	2			5	
Розділ 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей							
7.	Місце соціальної психології в системі наукових знань.	8	2			6	
8.	Загальна характеристика соціально-психологічних явищ та процесів.	8	2			6	
9.	Комунікативна складова спілкування.	12	2		4	6	
10.	Спілкування як взаємодія.	10			4	6	
11.	Соціальна перцепція в процесі спілкування.	7	2			5	
12.	Психологія малих груп.	11	2		4	5	
13.	Динаміка малої групи.	7	2			5	
14.	Психологія великих соціальних груп.	7	2			5	
	Усього	150	28		23	99	залік

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи дослідження особистості.	4
2	Проективні методи дослідження особистості.	4
3	Діагностика мотивації досягнення успіху.	3
4	Аналіз невербальних проявів в умовах спілкування.	4
5	Вирішення групових задач.	4

6	Тренінги подолання проблем в груповій роботі.	4
	Разом	23

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття особистості у психології.	5
2	Психоаналіз: загальні концепції та принципи.	5
3	Класичний біхевіоризм.	5
4	Гуманістичний напрямок в теоріях особистості.	5
5	Вітчизняні теорії особистості.	5
6	Місце соціальної психології в системі наукових знань	6
7	Загальна характеристика соціально-психологічних явищ та процесів.	6
8	Комунікативна складова спілкування.	6
9	Спілкування як взаємодія.	6
10	Соціальна перцепція в процесі спілкування.	5
11	Психологія малих груп.	5
12	Динаміка малої групи.	5
13	Психологія великих соціальних груп.	5
	Разом	69

4. Форми поточного та підсумкового контролю;

Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний: лекція, евристична бесіда, ілюстрація, самостійне спостереження.

Репродуктивний: репродуктивна бесіда, самозвіти, метод кейсів.

Проблемного викладення: моделювання психологічного експерименту, складання формально-логічної моделі вирішення психологічних завдань.

Частково-пошуковий: метод розв'язання проблемних ситуаційних задач, аналіз конкретних життєвих ситуацій.

Дослідницький (проектно-орієнтований): психологічне дослідження

Методи навчання, що використовуються у процесі лекційних занять:

- лекція з елементами пояснення;
- лекція-бесіда;
- лекція-дискусія;
- ілюстрація наочних матеріалів;
- пояснення.

Методи навчання, що використовуються під час практичних занять:

- виконання вправ та завдань;
- робота з текстом підручника (конспектування, анотування, реферування, цитування тощо);
- самостійна робота.

Форми контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений залік. Проведення підсумкової атестації і отримання на ній позитивної оцінки включає: а) оцінку проміжної атестації, б) оцінку відвідуваності занять і активність в аудиторії; а також в) оцінку виконання усіх завдань самостійної роботи.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати практичних занять, усне опитування, письмове опитування, реферати, презентації.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Розділ №1				Розділ № 2					
T1	T2	T3-4	T5-6	T7-8	T9-10	T11-12	T13	T14	21
3	3	10	8	18	12	14	3	8	

T1, T2 ... T9 – теми розділів.

Розподіл балів за формами контролю:

- відвідування заняття (пара) — 0,5; ... 51 пара — до 25,5 балів
- відповідь під час семінару — 1-2;
- виконання практичного завдання — 1-2;
- усне опитування — 1-2;
- письмове опитування — 1-3;
- підготовка та виступ з рефератом — 1-3
- підготовка та виступ з презентацією — 1-3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення: Програма дисципліни, Робоча програма дисципліни, Конспект лекцій, Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять, , Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, , Інструктивно-методичні матеріали по організації та плануванню самостійної роботи студентів, Засоби діагностики, Методичне

забезпечення контролю знань.

5. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Аверин В.А. Психология личности: учеб. пособие. СПб.: Изд-во Михайлова, 2001.
2. Андреева Г.М. Социальная психология: учеб. М.: АСПЕКТ-ПРЕСС, 2005.
3. Батаршев А.В. Психология индивидуальных различий: От темперамента – к характеру и типологии личности. М.: Владос, 2000.
4. Большакова А.М. Соціальна психологія для менеджерів: навч. посібник. Х.: ХДАК, 2006.
5. Большакова А.М. Социальная психология для менеджеров: учеб. пособие. Ростов н/Д.: Феникс, 2004.
6. Варій М.Й. Психологія особистості: навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2008.
7. Зелінська Т.М. Амбівалентність особистості: теорія, діагностика і психокорекція: навч. посібник. К.: Каравела, 2010.
8. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посіб. К. Вид.дім «КМ Академія», 2007.
9. Немов Р.С. Психология. В 3 кн.: учебник. Кн. 1. Общие основы психологии . Москва: ВЛАДОС, 2004
10. Проскурняк О.І. Психологія комунікативної діяльності розумово відсталих школярів: монографія. Харків, Індустрія, 2014.
11. Психология личности: учеб. пособие. М.: ЭКСМО: Наука-Пресс, 2008.
12. Психология личности: хрестоматия. Т. 1. Самара: Бахрах-М, 2006.
13. Психология личности: хрестоматия Т. 2. Самара: Бахрах-М, 2006.
14. Обухова Л. Возрастная психология / Людмила Обухова. - М. : Изд-во МГУ, 1997. – 241 с.
15. Слотина Т.В. Психология личности: учеб. пособие. СПб.: Питер, 2008.
16. Социальная психология личности в вопросах и ответах: учеб. пособие. М.: Гардарики, 2000.

Допоміжна

17. Абульханова К.А. Психология и сознание личности / Ксения Абульханова. – М: МОДЭК, 1999. – 222 с.
18. Адлер А. Теория и практика индивидуальной психологии / Альфред Адлер. – М: Академический проспект, 2007. – 240 с.
19. Асмолов А. Психология личности. Принципы общепсихологического анализа / Александр Асмолов. - М., 2001.
20. Бандура А. Теория социального научения / Альберт Бандура. – СПб: Евразия, 2000. – 320 с,
21. Братусь Б.С. Аномалии личности / Борис Братусь. - М.: Мысль, 1988. – 304 с.
22. Божович Л. Личность и ее формирование в детском возрасте / Лидия Божович. – СПб. : Питер, 2008. – 400 с.
23. Левин К. Динамическая психология / Курт Левин. - М.: Смысл, 2001. – 568 с.
24. Леонгард К. Акцентуированные личности / Карл Леонгард. - М.: Феникс, 1986. – 316 с.
25. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / Алексей Леонтьев. – М.: Смысл, Академия, 2005. – 352 с.
26. Маслоу А. Дальние пределы психики / Абрахам Маслоу. – СПб.: Евразия, 2001. – 432 с.
27. Оллпорт Г.-В. Личность в психологии / Гордон Оллпорт. – СПб.: Ювента , 1998. -112
28. Роджерс К. Становление личности / Карл Роджерс. – М.:Эксмо-Пресс, 2004. – 416 с.
29. Скиннер Б.Ф. Оперантное поведение / Бэррэс Скиннер // История зарубежной психологии: Тексты.- М., 1986. – С. 60-82.
30. Франкл В. Человек в поисках смысла / Виктор Франкл. – М.: Прогресс, 1990. – 368 с.
31. Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции / Зигмунд Фрейд. – М.: Наука., 1989. – 456 с.
32. Фромм Э. Бегство от свободы.- М., 1995.
33. Холл К., Линдсей Г. Теории личности / Кэлвин Холл. - К.: PSYLIB, 2005.
34. Хухлаева О. Психология развития: молодость, зрелость, старость: учеб. пособие / Ольга

- Хухлаева. - М. : Академия, 2002. – 208 с.
35. Юнг К. Г. Проблемы души человека нашего времени («Структура души») / Карл Густав Юнг. – М.: Прогресс, 1994. - 293 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
4. Інтернет-ресурси :
 - Научная электронная библиотека <http://elibrary.ru/defaultx.asp>
 - Наукова періодика України <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
 - www.psyua.com.ua/ Психологічна служба системи освіти України.
 - <http://www.psycho-smisl.com.ua/> Психологічна допомога, консультування, тренінги.
 - Матеріали по контролю сознания и деструктивным культам <http://evolkov.net/cults/>
 - <http://psylib.kiev.ua/> - ПСИХОЛОГІЧНА БІБЛІОТЕКА " самопізнання і саморозвиток".
 - urj.com.ua/ua/ - Український психологічний журнал.